

# DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:  
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61  
Telefon: 21 4246

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4206

wychodzi codziennie  
(prócz niedziel i świąt)

EKSPEDYCJA: „Naród”, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 rmk  
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mka.  
Zamówienia u listonosza najpóźniej do  
25-go każdego miesiąca  
Obecnie obowiązują cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Wtorek, dnia 11 października 1938 r.

Nr. 234

## Dowódca Wojsk Polskich zajmujących Śląsk oddał Cześć Matkom Polskim!

„Gdyby nie czyny Matki Polki —  
nasze przyście byłoby przyściem do obcych...!”

### General cześć Matkę-Polkę

W wykonaniu zawczasu przygotowanego planu, wojska polskie przekroczyły w dwóch miejscach granice, dzielące dotychczas Śląsk Cieszyński na dwie części i zajęły niemal całą połac Cieszyńskiego z Trzyńcem i Jabłonkowem.

Ludność obu tych miast już przez cały dzień poniedziałkowy oczekiwała z niecierpliwością nadejścia wojsk polskich. Od wczesnych godzin ludność całego obszaru czyniła „gorączkowe” przygotowania do godnego powitania armii. Wzdłuż szos i dróg pobudowano liczne bramy triumfalne i pozawieszano transparenty z hasłami patriotycznymi.

W Trzyńcu i Jabłonowie mieszkańcy od rana samorzutnie rozpoczęli zamazywanie czeskich napisów i szyldów. W obu miastach wzdłuż ulic, którymi miało wojsko przechodzić utworzyły się gęste szpalery, w których miejsca zajęła działwa szkolna z nęciami kwiatów i chorągiewkami o polskich barwach narodowych, dzieci w strojach ludowych, harcerze, sokoli, liczne grupy Ślązaków i górali śląskich w barwnych strojach regionalnych.

Wojska polskie przekroczyły granicę o godz. 12 w południe i ruszyły dwoma kolumnami na Trzyńciec i Jabłonkovo. Na ulicy prowadzącej do miasta Trzyńca ustawiono wspaniałą bramę triumfalną z napisem „Niech żyje wojsko polskie. Witajcie wybawcy”. Na głównej ulicy, która do wczoraj zwała się „Ulicą Masaryka” zawieszono tablicę z napisem „Ulica Marszałka Śmigłego-Rydza”.

Naprzeciw ratusza ustawiono trybunę przybraną kwiatami i flagami o barwach narodowych. W mieście panował nastrój radosnego i niecierpliwego oczekiwania. Przed trybuną stanęła orkiestra robotników trzyńskich. Na trybunie powitany żywiołowymi owacjami stanął dowódca grupy operacyjnej „Śląsk” generał Bortnowski, gen. Malinowski, komendant główny policji państw. gen. Kordian Zamorski oraz burmistrz Trzyńca, zasłużony działacz i szermierz o polskość miasta p. Kaizer.

Ze zbliżeniem się godz. 1 nastrój radosny wzmagają się coraz bardziej. Z oddali dobiega potężny okrzyk „Wojsko polskie niech żyje”, to gen. Abraham na czele wojsk polskich wkracza w granice miasta. Rozlegają się dźwięki marsza. Gen. Abraham jako dowódca defilady podjeżdża na koniu do trybuny i składa gen. Bortnowskiemu raport. Publiczność bez ustanku manifestuje na cześć Pana Prezydenta R. P., armii polskiej, jej Wodza Marszałka Śmigłego-Rydza oraz ministra spraw zagranicznych Józefa Becka.

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej.)

TRZYŃCIEC. — Dowódca Grupy Operacyjnej Wojsk Polskich „Śląsk”, zajmującej w imieniu Rządu Polskiego Śląsk za Olzą — Inspektor Armii w Toruniu General Bortnowski — wygłosił z chwilą wkroczenia do Trzyńca przemówienie, w których oddał cześć Matkom Polkom, mówiąc m. in.:

„Jesteśmy w Trzyńcu, które zajęliśmy. Widać tu, że najwyższą siłą jest ta siła, jaką zdołała zaszczyć Matka-Polka polskim słowem i polską modlitwą. Ta siła pozwoliła Wam przetrwać i utrzymać Polskość. Matkom-Polkom oddajmy cześć”.

W innym miejscu General polski wypowiedział te słowa:

„Szczęśliwy jestem, że na czele żołnierzy polskich reprezentuję tu Polskę. Ale nie nasze czyny nie znaczą wobec czynów matek śląskich, które swymi łzami i nauką od wczesnej młodości wpajali dzieciom mowę i modlitwę ojczystą. Bez tej siły którą tworzy rodzina — matka i ojciec — nasze czyny byłyby niczem. Gdyby nie czyny Matki-Polki, nasze przyście tutaj byłoby przyściem do obcych. Dziękuję Wam polskie matki za to! Niech żyje ta wielka siła, która Wam prowadziła do zwycięstwa”.

Szczegóły zajęcia Trzyńca przez Generala Bortnowskiego w artykule wstępnym.

### Wojsko polskie zajęło cały powiat cieszyński

CIESZYN. — Wojsko polskie zajęło niewielkie obszary, wysunięte w kierunku Cierlicka, które stanowią ostatni skrawek powiatu cieszyńskiego. Ludność miejscowa przyjęła wojsko polskie z radością.

Zaraz za oddziałami wojskowymi jechały ambulanse pocztowe, z których — jak wszędzie na nowo odzyskanych terenach — rozrzucano gazety polskie.

### Wkroczenie do Frysztatu

CIESZYN. — W dniu 8 października nastąpiło zajęcie czwartej kolejnej strefy w rejonie miasta Frysztatu z następującymi miejscowościami: Piotrowice, Dąbów, Stare i Nowe Miasto. Po wkroczeniu do Frysztatu nastąpiła defilada, którą odebrał dowódca samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk” gen. Bortnowski.

### Słowacy wywalczyli autonomię

PRAGA. — Na kongresie przedstawicieli stronnictwa słowackiego w Żylinie sformułowany został projekt ustawy, ustalający szczegóły przejęcia władzy wykonawczej na ziemi słowackiej przez słowacki rząd autonomiczny. Projekt ten uchwalony ma być przez parlament czesko-słowacki najpóźniej do dnia 28 bm. W myśl tego projektu powołane zostają do życia autonomiczne organy władzy wykonawczej na ziemi słowackiej.

Władze wykonawcze ziemi słowackiej wykonywać ma słowacki rząd, który składać się będzie z 5 ministrów z premierem na czele. Kompetencjom rządu nie będą podlegać następujące agendy: spraw zagranicznych, obrony narodowej oraz spraw długów państwowych.

### Rząd praski godzi się na żądania Słowaków

PRAGA. — Uchwały powzięte na kongresie stronnictwa słowackiego, zaakceptowane przez rząd praski, dotyczą na razie uznania autonomii słowackiej jako takiej, w szczególności zaś tylko w kwestii decentralizacji władzy wykonawczej. Zarząd

Ministrowie słowaccy będą jednocześnie członkami rządu centralnego w Pradze.

Poszczególne agendy ministrów rządu słowackiego podzielone będą w sposób następujący:

- ministerstwo spraw wewnętrznych,
- ministerstwo komunikacji,
- ministerstwo gospodarki,
- ministerstwo kultury narodowej,
- ministerstwo finansów i opieki społecznej,
- wszystkie ziemie słowackie podlegają autonomicznemu rządowi słowackiemu.

Minister pełnomocny na Słowację, dr.

Tiso, wraz z współpracownikami, przybył do Pragi.

### Skład rządu

PRAGA. — Premier gen. Syrový zażądał skład gabinetu słowackiego. Jest to pierwszy autonomiczny rząd słowacki.

Na czele gabinetu stoi w charakterze premiera dr. Tiso, a w skład gabinetu weszli: redaktor radykalno-nacjonalistycznego pisma „Slovensky Nastup” dr. Durczański jako minister spraw wewnętrznych, prof. dr. Czarnak jako minister oświaty, poseł Teplánski jako minister dla handlu i przemysłu oraz dr. Zetko jako minister finansów.

Dr. Durczański i Czarnak należą do partii ks. Hlinki, a ministrowie Teplánski i Zetko do Słowackiej Partii Agrarnej.

Dr. Tiso był obecny na posiedzeniu gabinetu czeskiego w Pradze, a następnie udał się do Bratysławy.

Siedzibą nowego rządu słowackiego będzie prawdopodobnie miejscowość Turczański Święty Marcin.

BRATYSŁAWA. — W Bratysławie i innych miastach słowackich wywieszono na budynkach państwowych i wielu domach prywatnych narodowe sztandary słowackie. Flaga autonomicznej Słowacji jest koloru niebieskiego z białym kołem, w którym widnieje podwójny czerwony krzyż.

W całej Słowacji panuje zupełny spokój. Przekazanie władz odbyło się bez żadnych incydentów.

### Sowiety wypowiedziały pakt z Francją

### Ostry protest Litwinowa w Paryżu

PARYŻ. — Dopiero teraz ujawniono, że ubiegłej soboty bawił w Paryżu Litwinow, któremu towarzyszył przy rozmowie z min. Bonnet'em ambasador ZSRR.

Jak zapewniają, Litwinow złożył energiczny protest przeciw temu, że Sowiety nie były zaproszone na konferencję w Monachium i stwierdził, że od chwili narzucenia Czechosłowacji uchwał monachijskich, pakt francusko-sowiecki nie ma ani żadnego sensu, ani wartości.

Chociaż rozmowa ta nie miała dotąd żadnych konkretnych następstw dyplomatycznych, utrzymują tu, że Moskwa zapewne w ciągu niedługich dni podda rewizji swe stosunki z Francją, wnosząc zasadnicze zmiany w duchu i treści istniejących układów.